

Oplegnotitie bestuur

AGENDAPUNT

AB 085 a

Voorstel voor de vergadering van:	Algemeen Bestuur
Datum vergadering:	3-12-2025
Onderwerp:	Maatwerk: Collectivisering en kritischer blik
Portefeuillehouder:	Mevr. A.M.A Pennarts-Pouw
Indiener:	Secretaris
Bijlage:	Maatwerk – Collectivisering en kritische blik

Gevraagd besluit

Het algemeen bestuur van de GGDrU besluit:

- Kennis te nemen van de effecten van de eventueel te collectiviseren maatwerkdienstverlening en de kritische blik op maatwerk;
- In te stemmen met het collectiviseren van de dienstverlening Stevig Ouderschap, Lokaal Onderzoek en THZ- advisering publieksevenementen.

Toelichting

In het AB van 9 juli 2025 is gesproken over het mogelijk collectiviseren van maatwerkdienstverlening. Naar aanleiding daarvan heeft GGDrU de opdracht gekregen om in een latere AB-vergadering in 2025 met een concrete uitwerking te komen van de mogelijke collectivisering van maatwerktaken per 2027.

Daarnaast is verzocht om ook als GGDrU kritisch te zijn op maatwerkdienstverlening die beperkt bijdraagt aan de inhoudelijke doelstellingen en/of dermate versnipperd is dat de inhoud niet opweegt tegen de administratieve lasten.

Mogelijke collectivisering maatwerkdienstverlening

GGDrU heeft gekeken naar de maatwerkdienstverlening uit begroting 2026-0 en geïnventariseerd wat de consequenties zijn op inhoudelijk en financieel vlak indien besloten zou worden tot collectivisering. Ook is nagegaan of de betreffende taak zich überhaupt leent voor collectivisering. Daarbij is van belang of er afdoende gemeenten de taak op dit moment in de vorm van maatwerk afnemen en of de maatwerктаak voldoende is (en naar verwachting blijft) om te collectiviseren. Immers, indien de verwachting is dat het volume stevig fluctueert is een vaste bijdrage (in de vorm van een inwoner- of een kindbijdrage) niet passend.

Op basis van die criteria resteren er een drietal taken die zich lenen voor collectivisering: Stevig Ouderschap (JGZ-taak), Lokaal Onderzoek en THZ – advisering publieksevenementen.

Voor **Stevig Ouderschap** geldt dat 24 gemeenten deze taak afnemen (op basis van begroting 2026-0) en dat 1 gemeente deze taak niet in begroting 2026-0 heeft staan, maar wel in 2025 deze taak afneemt. Daarmee nemen alle 25 JGZ-gemeenten deze taak af en voldoet de taak duidelijk aan het criterium van voldoende gemeenten die de taak

afnemen. Daarbij komt dat deze taak al jarenlang een relatief stabiele omvang heeft. Ten slotte is deze dienstverlening zodanig van aard dat deze op inhoud bij uitstek leent voor collectieve uitvoering in verband met de koppeling met AZWA en de hervormingsagenda jeugd.

De dienstverlening **Lokaal Onderzoek** werd jarenlang door het grootste deel van de gemeenten afgenomen. Na de maatwerkopzeggingen per 2026 van een zestal gemeenten zijn er in begroting 2026-0 nog 16 gemeenten die deze taak afnemen. Vergeleken met Stevig Ouderschap voldoet deze maatwerктаak zich in mindere mate aan het criterium van veel gemeenten die de taak in de huidige situatie afnemen. Tegelijkertijd geldt dat de dienstverlening stabiel van aard is en zich op inhoud goed leent voor collectivisering. Het betreft namelijk qua totale financiële omvang relatief klein maatwerk waar vrij veel tijd in gaat zitten aan zowel GGD-kant als gemeentekant (gesprekken en afstemming door accounthouders, epidemiologen en ambtenaren van de gemeenten). Collectivisering zorgt ervoor dat er nog beter ingespeeld kan worden op behoeften van individuele gemeenten en het ook beter mogelijk is om opdrachten te bundelen. Zo kunnen gemeenten elkaar onderling benutten. Op basis daarvan ziet GGDrU voldoende reden om deze taak in het voorstel tot collectivisering op te nemen.

Technische Hygiëne Zorg (THZ) Publieksevenementen is een taak die stabiel is en door alle gemeenten op twee na wordt afgenomen en daarmee voldoet aan de genoemde criteria. Op inhoud is deze taak ook passend om te collectiviseren aangezien technische hygiëne zorg in de kern een basistaak is.

Bovenstaande geeft aan dat er ook een heel aantal maatwerktaken zijn die zich op dit moment niet lenen voor collectivisering. Soms wel op inhoudelijke gronden, maar niet qua stabiliteit (denk VVE). In een dergelijk geval zou, indien in de toekomst wel een stabiele situatie ontstaat en naar verwachting ook blijft, de taak op een later moment wellicht nog voor collectivisering in aanmerking kunnen komen. Soms niet qua stabiliteit en ook niet op inhoudelijke gronden (denk advisering vrijstelling leerplicht).

Kritische blik maatwerk

Ten aanzien van de kritische blik op maatwerkdienstverlening heeft GGDrU het verschil in maatwerk tussen begroting 2024-1 en begroting 2026-0 in beeld gebracht. Daarin is een opsplitsing gemaakt naar A-taken, B-taken en C-taken.

Daaruit komt naar voren dat overall gezien bij de B-taken, maar vooral bij de C-taken een duidelijke afname in de maatwerkafname waarneembaar is. Dat volgt uit de keuzes die gemeenten in het maatwerk hebben gemaakt voor het jaar 2026 (doorgegeven aan GGDrU met deadline 1-4-25) en uit bestuurlijke besluitvorming zoals bijvoorbeeld ten aanzien van gezondheidsbevordering waardoor de maatwerктаak 'Projectmanagement GB' is vervallen.

NB: De bijlage geeft per gemeente het verschil weer tussen het maatwerk uit begroting 2024-1 en begroting 2026-0. Het kan zijn dat er maatwerk is (zoals bijvoorbeeld MAZL) dat niet in begroting 2026-0 staat maar wel per 2026 wordt afgenomen. Dat heeft er mee te maken dat er op het moment van opstellen van de begroting nog geen formeel besluit lag vanuit gemeenten om dit af te nemen. Met andere woorden; het is beeld gebrachte verschil betreft expliciet een momentopname.

Samengevat:

- Recent is er een zorgvuldig bestuurlijk proces gelopen om kritisch te kijken naar de maatwerkdienstverlening tussen GGDrU en gemeenten.

Tegelijkertijd is er de afgelopen maanden ook kritisch gekeken naar het reguliere maatwerkproces, te weten:

- De algemene uitgangspunten zijn aangevuld met uitgangspunt 12: *'Bij nieuw af te nemen maatwerk of werkzaamheden gaat GGDrU het gesprek aan met de betreffende gemeente(n) over de vraag of de gevraagde dienstverlening passend is qua omvang en inhoud.'*
- In het traject tussen gemeenten en GGDrU wat in het najaar loopt om te komen de samenwerkingsovereenkomsten neemt GGDrU deze kritische blik zowel ten aanzien van lopend maatwerk als voor eventueel nieuw maatwerk mee.

In de bijlage is het overzicht van maatwerk te vinden wat is gemuteerd tussen begroting 2024-1 en begroting 2026-0.

Financiële consequenties

Stevig Ouderschap: Door het feit dat kwetsbare ouders ongelijk over de regio zijn verdeeld ontstaat de situatie dat de ene gemeente in de huidige situatie meer trajecten heeft dan je zou verwachten op basis van kindaantal en de andere gemeente minder. Door deze dienstverlening in de kindbijdrage op te nemen zijn sommige gemeenten in de gecollectiviseerde situatie duurder uit en andere goedkoper.

Ook voor Lokaal Onderzoek en THZ Advisering publieksevenementen geldt dat een deel van de gemeenten duurder uit zal zijn ten opzichte van de bestaande situatie en een deel goedkoper.

Collectivisering van bovenstaande dienstverlening gaat daarmee meer dan in de huidige situatie uit van de solidariteitsgedachte tussen gemeenten.

Qua bedragen per type maatwerkdienstverlening blijkt uit de bijlage dat in een collectieve situatie deze op totaalniveau gelijk zijn als in de huidige maatwerksituatie. Voor Stevig Ouderschap is het zo dat deze dienstverlening op trajectbasis qua inhoudelijke uitvoering en tijdsbesteding stabiel is en niet of nauwelijks efficiënter wordt indien er wordt gecollectiviseerd.

Voor Lokaal Onderzoek en in minder mate THZ advisering publieksevenementen is het zo dat daar in een gecollectiviseerde situatie jaarlijks minder tijd zal hoeven te worden besteed aan de vraag of er wel of niet verlengd wordt. Daar ligt primair de 'winst' naast een meer voorspelbare afname van type dienst (meer dus dan direct financiële winst). Nog steeds zal met elkaar het gesprek moeten worden gevoerd op welke wijze er op inhoud lokaal invulling aan wordt gegeven. Het accent verschuift daarmee naar een meer inhoudelijke bespreking tussen GGDrU en gemeenten.

Zie de bijlage voor de financiële consequenties op gemeentelijk niveau.

Verdere behandeling

Indien het AB besluit tot collectivisering van Stevig Ouderschap, Lokaal Onderzoek en/of THZ Advisering publieksevenementen zal deze dienstverlening vanaf begroting 2027 in de kindbijdrage respectievelijk de inwonerbijdrage worden verwerkt en niet meer als maatwerk worden opgenomen in de samenwerkingsovereenkomsten 2027 en verder.